

PLA DE CONTROL POBLACIONAL DEL SENGLAR A ROCACORBA

Les poblacions de senglar han esdevingut un problema greu que afecta directament la viabilitat de moltes explotacions agràries.

Aquest dossier de premsa recull el context i el nou Pla de control poblacional que es posa en marxa per continuar donant suport als agricultors i al territori. La implicació de tots els actors —Administració, caçadors i pagesia— serà clau per avançar cap a una solució eficaç i sostenible.

Índex de continguts

1. Diagnosi i estat de la situació

- 1.1. Antecedents
- 1.2. Situació actual del senglar
- 1.3. Àmbit territorial
- 1.4. Augment de captures i poblacions

2. Pla de control poblacional

- 2.1. Què és un pla de control poblacional (PCP)?
- 2.2. Objectius i calendari
- 2.3. Mètodes de control poblacional

3. Com donem suport al sector i als actors implicats?

- 3.1. Suport a les zones de màxima conflictivitat
 - 3.2 Cursos per professionalitzar els caçadors
 - 3.3. Cooperació i coordinació amb els caçadors
-

1. Diagnosi i estat de la situació

1.1. Antecedents

La situació de població de senglars (*Sus scrofa*) a les comarques gironines genera, any rere any, conflictes amb les activitats humanes: danys agrícoles, accidents de trànsit, incidències cada vegada més nombroses en nuclis urbans o zones de seguretat, afectacions en els béns materials i molèsties a les persones i elevat risc en relació amb la pesta porcina africana (PPA), que es podria propagar ràpidament atesa l'alta densitat de l'espècie en el territori, a més dels efectes nocius que causa a la biodiversitat, per depredació o destrucció de l'hàbitat d'altres espècies.

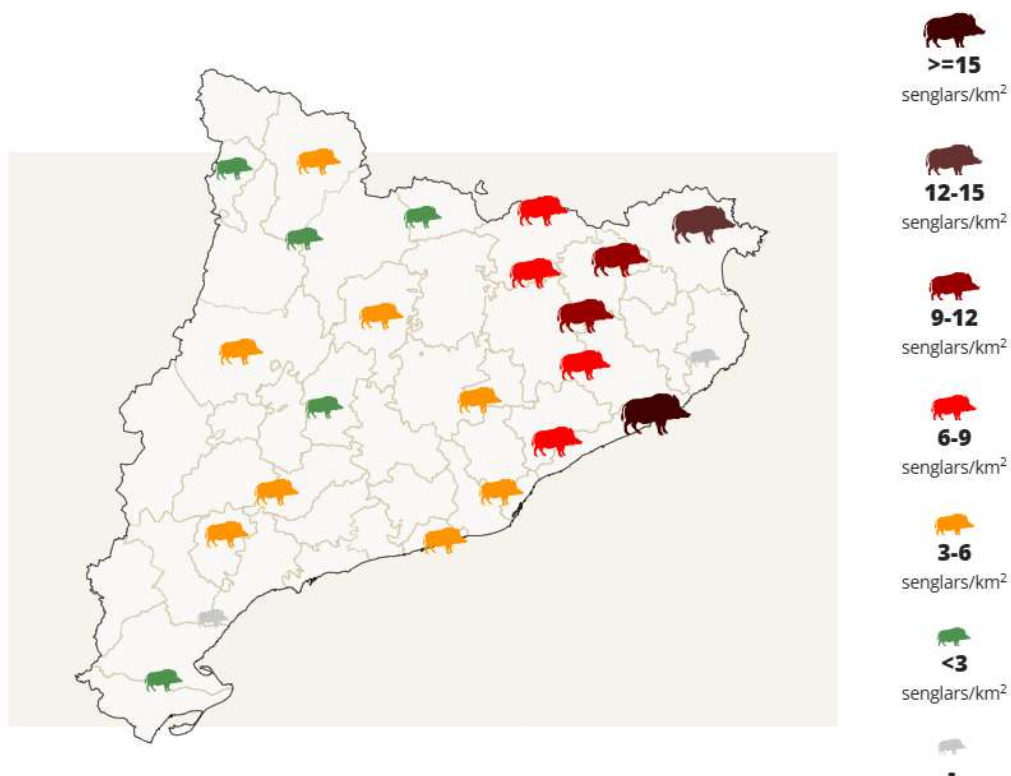
A la demarcació de Girona, des d'un punt de vista històric, els conflictes relatius als danys a l'agricultura, accidents de trànsit, afectacions sobre la biodiversitat, entre d'altres, tenen el seu màxim exponent en l'àmbit del massís de Rocacorba, als termes municipals de Sant Julià del Llor i Bonmatí, Amer, Susqueda (Selva); Sant Martí de Llémena, Sant Gregori, Sant Julià de Ramis, Sarrià de Ter (Gironès); Sant Aniol de Finestres, Mieres, Sant Ferriol (Garrotxa), i Camós, Porqueres, Palol de Revardit, Cornellà del Terri (Pla de l'Estany).

Les característiques biogeogràfiques de la zona, amb abundància de massa boscosa, rieres, rierols i conreus repartits per tot l'àmbit i situats prop de zones de refugi, propicien un hàbitat idoni perquè el senglar hi prolifera i cerqui aliment en els cultius, amb els danys associats que això genera al sector agrícola. Aquesta situació ha generat històricament múltiples conflictes entre la pagesia i els titulars dels aprofitaments cinegètics.

Per intentar pal·liar aquesta situació, des de l'any 2017 es van començar a fer recorreguts nocturns en aquesta zona en combinació amb les habituals batudes, i des de l'any 2022 s'han tramitat autoritzacions excepcionals de llarga durada, a fi d'agilitzar els tràmits i permetre la realització d'actuacions nocturnes quan es detecta la presència de senglars o danys en els camps. A més, l'any 2023 es va declarar l'emergència cinegètica (DEC) al massís de Rocacorba des del 8 de març de 2023 fins al 31 de maig del mateix any.

1.2. Situació actual del senglar

D'acord amb les dades del Programa de seguiment de les poblacions de senglar a Catalunya de l'any 2024, tot i que globalment, en el conjunt d'observatoris, la densitat del senglar a Catalunya ha disminuït respecte d'anys anteriors, amb una reducció mitjana del 20% en l'índex de densitat, es mantenen molt altes al quadrant nord-est del país, concretament a la Zona Volcànica de la Garrotxa, que és l'observatori més proper al massís de Rocacorba, on es registren densitats d'uns 9 individus/km².

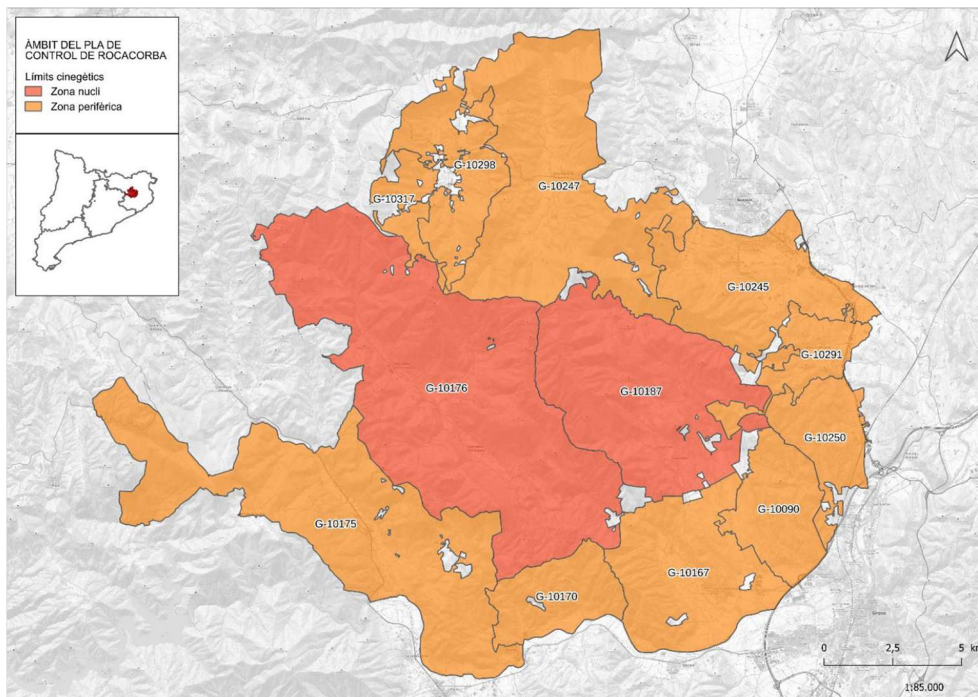

1.3. Àmbit territorial

La situació actual del senglar a Rocacorba requereix una planificació de la gestió cinegètica amb una perspectiva integral superior a l'àmbit de les àrees privades de caça i de l'execució, per persones qualificades, d'actuacions de control poblacional en

horari nocturn o amb mètodes de captura, instruments o armes prohibits amb caràcter general per la normativa aplicable.

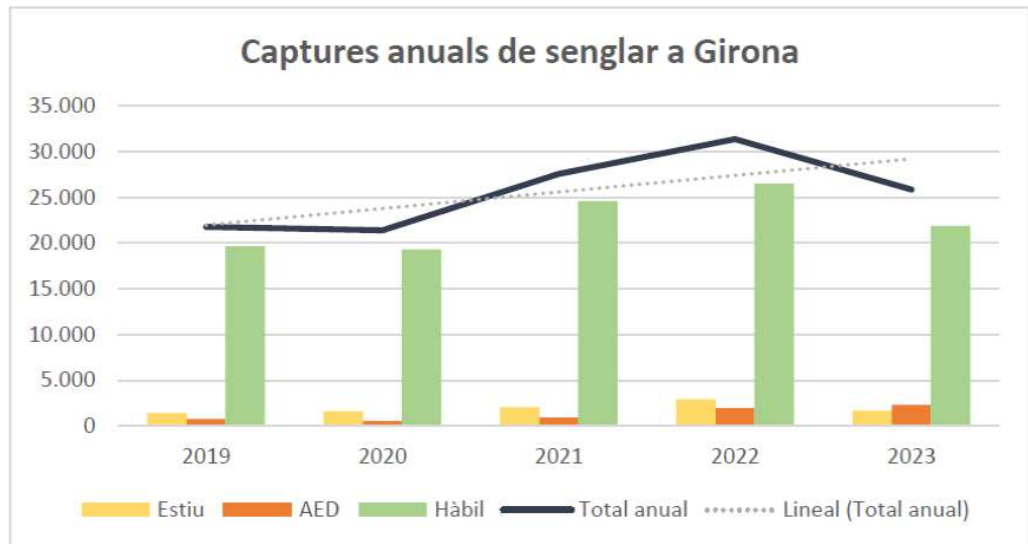
Per tant, és necessària l'aprovació d'un pla de control poblacional, en els termes establerts pel Decret Llei 5/2024, amb la finalitat d'establir una gestió integral del senglar en aquest àmbit territorial i poder prevenir els danys que la situació actual està causant.

L'àmbit territorial corresponent a 12 àrees privades de caça que se situen en els termes municipals de Sant Julià del Llor i Bonmatí, Amer, Susqueda, Sant Martí de Llémena, Sant Gregori, Canet d'Adri, Sant Julià de Ramis, Sarrià de Ter, Sant Aniol de Finestres, Mieres, Sant Ferriol, Camós, Porqueres, Palol de Revardit, Cornellà del Terri. **Tindrà vigència fins al 31 de març de 2030.**

1.4. Augments de poblacions malgrat l'augment de les captures

Malgrat la tendència a l'alça de les captures, en determinades zones el senglar continua produint danys en els conreus i accidents de trànsit, genera incidents que suposen un risc per a les persones i afectacions sobre la biodiversitat, i representa un problema potencial en els àmbits de la salut pública i la sanitat animal.

Gràfic 2 – Captures anuals a Girona

2. Pla de control poblacional

Amb l'entrada en vigor del Decret Llei 5/2024, **es modifiquen substancialment la normativa i els mecanismes de planificació i control de les poblacions de fauna cinegètica amb l'objectiu de reduir els efectes de la sobreabundància.**

En aquest Decret Llei, es desenvolupen diverses novetats:

- L'anàlisi de riscos que permet definir l'espècie, els efectes i l'àmbit geogràfic, i, també, **planificar les possibles mesures que cal dur a terme per reduir els conflictes d'una manera eficaç assignant-hi els recursos adequats.**
- Els plans de control poblacional, que consisteixen en l'**activació de mesures de manera planificada d'acord amb l'anàlisi de riscos.** Aquests plans permeten adoptar mesures cinegètiques modificant les declaracions de plans tècnics de gestió cinegètica i el dret de caça derivat de la Llei de caça.
- Les **declaracions d'emergència cinegètica**, que es podran activar quan els objectius dels plans de control poblacional no s'hagin pogut assolir i serviran per adoptar mesures més enllà del control.

- El **personal qualificat**, que, a causa de la necessitat de disposar de personal privat amb coneixements sobre les noves mesures de control i caça, té l'obligació d'estar adequadament format, tant pel que fa a qüestions tècniques com, sobretot, de seguretat. Es determina un període per obtenir la qualificació. Aquesta mesura ja s'ha desplegat per mitjà dels cursos esmentats.

2.1. Què és un pla de control poblacional (PCP)?

Quan en una determinada àrea de distribució calgui gestionar de manera global una o més espècies cinegètiques amb la finalitat de prevenir-ne els danys, l'òrgan competent en matèria cinegètica pot aprovar un pla de control poblacional (PCP).

En el cas de Rocacorba, s'ha activat per gestionar l'espècie de manera global amb la finalitat de reduir els danys a l'agricultura i la sinistralitat viària. Cada pla de control poblacional ha de contenir aquesta informació:

- a) L'espècie o les espècies objectiu i la situació poblacional.
- b) La justificació de les actuacions, que inclou l'anàlisi del risc, la tipologia de danys i les mesures preventives.
- c) L'àmbit territorial.
- d) Els objectius i el calendari d'actuacions.
- e) Els mètodes de control poblacional.
- f) Les mesures de seguretat.
- g) Les mesures de control i seguiment.
- h) El període de vigència.

Pel que fa a la tipologia dels danys detectats, per a l'anàlisi del risc que implica l'espècie del senglar a Rocacorba s'han pres cinc tipus de danys diferents:

1. Danys agrícoles.
2. Accidents de trànsit.
3. Risc sanitari.
4. Conflictes urbans.
5. Danys a la biodiversitat.

2.2. Objectius i calendari

L'objectiu principal del Pla és la reducció de danys agrícoles i d'accidents de trànsit, com a conseqüència de la disminució de la densitat de senglars a la zona.

Per poder aconseguir l'objectiu general i els objectius específics del Pla, se n'estableixen uns altres d'operatius relatius al nombre de captures i la tipologia d'animals caçats segons l'època de l'any, els quals es detallen a la taula següent.

1. Les captures anuals totals hauran de ser un mínim de 2/3 de la població inicial estimada (inici: període hàbil de caça).
2. La relació de captures respecte del sexe serà del 70% de les femelles.
3. En relació amb les edats, l'objectiu és aconseguir que el 80% dels exemplars siguin menors d'un any.
4. De setembre a gener i d'abril a juny, s'ha d'intensificar la pressió de caça.
5. Entre els mesos de setembre a març es durà a terme el 80% del total de les captures proposades, de les quals el 30% s'haurien de capturar amb mètodes més selectius (recorreguts i aguait, i aguait itinerant).

Es proposa un mínim de captures per a les 12 àrees amb els criteris esmentats, i s'ha fixat en un total de 1.779 exemplars per a aquest primer any del Pla.

Objectiu	Total captures	♀ / ♂		Setembre a gener	Febrer a març	Abril a juny	Juliol a agost
1. Captures anuals	Un mínim de 2/3 població inicial						
2. Selecció exemplars		70%	80%				
		30%	20%				
3. Protecció cultius				Intensificar defensa		Intensificar defensa	
4. Temporalitzar i ús de mètodes selectius				80% total captures anual de les quals un 30% amb actuacions selectives		20% total captures anual de les quals un 60% amb actuacions selectives	

2.3. Mètodes de control poblacional

Les actuacions de control poblacional que es preveu dur a terme en el Pla de control poblacional de Rocacorba inclouen els mètodes i les modalitats de caça i control següents:

- Mètodes diürns: batuda amb arma de foc, aguait diürns, foragitament amb gossos.
- Mètodes nocturns (amb focus lluminós o dispositius electrònics convertidors d'imatges): aguait nocturns amb arma de foc des de punts fixos, aguait nocturns dins d'un itinerari de punts, captures en recorreguts des de vehicle.
- Mètodes de captura en viu i sacrifici: caixa trampa, xarxa trampa circular.

Les actuacions de control poblacional previstes podran ser executades, segons el període de l'any, el mètode utilitzat i la zona on s'actua, per:

- La persona titular cinegètica i les persones que aquesta determini.
- La persona titular de les explotacions agràries afectades i les persones que aquesta designi.
- Mitjans propis designats per la Generalitat de Catalunya i personal propi de l'Administració.

La Generalitat posarà a la seva disposició mitjans i material propi per dur a terme aquestes actuacions.

3. Com donem suport al sector i als actors implicats?

És evident que ens trobem davant d'una problemàtica greu que no tan sols es resoldrà amb l'acció que du a terme el Departament. Caldrà, sense cap mena de dubte, que tots els actors afectats s'hi impliquin de manera activa i coordinada.

3.1. Suport en les zones prioritàries

La freqüència necessària de les actuacions previstes s'estableix per zones en funció del nivell de conflictivitat.

Zona nucli: aquesta zona comprèn dues APC, en les quals predomina el cereal d'hivern i els danys agrícoles han estat reiterats al llarg dels darrers anys: G-10176 (Sant Martí de Llémena i Sant Aniol de Finestres) i G-10187 (Canet d'Adri).

En aquesta zona, considerada de màxima conflictivitat i alt risc de danys, durant l'època de sembra i la de maduració-collita, moments en els quals els camps són més susceptibles de patir danys, caldrà la presència setmanal als camps de cada APC d'un equip que faci recorreguts nocturns. No obstant això, segons el seguiment dels danys i de l'estat de la població o l'assoliment dels objectius, el Departament pot determinar la modificació d'aquest calendari per ajustar-lo a la situació real del territori.

A petició del titular cinegètic, els mitjans i personal propis de l'Administració de la Generalitat podran donar suport en aquesta tasca de control setmanal, ja sigui per fer-ho conjuntament o separatament.

3.2. Cursos per professionalitzar els caçadors

El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació promou 30 nous cursos arreu de Catalunya per professionalitzar i habilitar els caçadors, a fi que puguin capturar de manera més eficient la fauna cinegètica que origina danys i accidents arreu de Catalunya.

Aquesta formació s'està impartint a les escoles agràries i la previsió és acabar l'any 2025 havent format 900 persones. A aquesta xifra, s'hi afegeixen 200 persones més, que van fer els cursos durant l'any passat i que ja poden dur a terme actuacions de control poblacional més precises.

La formació és teòrica i pràctica, i inclou proves de tir per reforçar la seguretat en l'ús d'armes de foc (tant per als usuaris com per evitar accidents amb tercers) i la impartició de coneixements per poder emprar sistemes de visió nocturna. L'objectiu d'aquests cursos és introduir una nova manera de capturar la fauna cinegètica que causa danys, que sigui més eficient i que estigui en mans de persones que ja disposin de llicència d'armes i que hagin superat aquesta formació específica.

Així mateix, el Departament està treballant per oferir més cursos, flexibilitzar-los i permetre que un major nombre de persones interessades a fer aquest control cinegètic hi puguin accedir.

A la demarcació de Girona els cursos s'imparteixen a l'Escola Agrària Forestal de Santa Coloma de Farners i a l'Escola Agrària i Alimentària de l'Empordà (Monells). Està previst que es facin dos cursos en cadascuna d'aquestes escoles des d'ara fins a finals d'any.

3.3. Cooperació i coordinació amb els caçadors

Les dades de captures que han comunicat les àrees privades de caça (APC) són molt elevades, la qual cosa demostra de manera clara i contundent la seva contribució al control de les poblacions de fauna cinegètica.

Aquest volum de captures no tan sols evidencia el grau de compromís del col·lectiu amb la gestió del territori, sinó que també constata que, sense la seva participació activa i sostinguda, difícilment es podrien assolir els objectius de reducció de danys que estableix el Pla de control poblacional.

L'equilibri de les poblacions cinegètiques només és possible amb la coordinació entre l'Administració, els caçadors i els agricultors. Les accions de caça que es desenvolupen de manera organitzada dins dels vedats són fonamentals per mantenir-hi la pressió sobre les espècies que causen danys.

L'abast territorial del Pla és molt ampli i només pot ser abordat amb èxit si compta amb les actuacions ordinàries dels caçadors locals, que coneixen el territori, hi viuen i sovint són també pagesos afectats pels mateixos danys.

La persona titular d'una explotació agrària pot demanar de fer-hi actuacions de control, sense que hi hagi la necessitat que la persona titular cinegètica pugui o no donar resposta als danys. Encara que els caçadors actuïn de manera eficient, el pagès també pot demanar de fer-hi el control.

Així doncs, el Pla marca el camí per actuar en aquells casos en què malauradament manca l'entesa. Per això, cal reivindicar la figura del pagès amb llicència de caça com un actor clau i retornar a l'essència del pagès-caçador, una figura que entén el territori, pateix els danys que hi tenen lloc i està disposada a actuar per preservar la viabilitat de les explotacions i l'equilibri ecològic.